

UZMAN GÖRÜŞ

KASIM 2010 / SAYI 11

**2011-2013 YILLARI MERKEZİ
YÖNETİM BÜTÇE KANUNU
TASARISININ 2011 YILI
GELİR KISMININ
İRDELENMESİ**

**AVUKATLARA ÖDENEN
VEKÂLET ÜCRETİNİN
VERGİLENDİRİLMESİ**

**6009 SAYILI GELİR VERGİSİ
KANUNU İLE BAZI KANUN
VE KANUN HÜKMÜNDE
KARARNAMELERDE
DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA
DAİR KANUN SONRASINDA
FİNANSMAN
ŞİRKETLERİNİN DAMGA
VERGİSİ KARŞISINDAKİ
DURUMU**

**ÇEVRE TEMİZLİK
VERGİSİ**

**SORU VE CEVAPLARLA
KAYNAK KULLANIMI
DESTEKLEME FONU VE
UYGULAMASI**

**DENİZ TAŞITLARINDA
TESCİL/KAYIT VE BU
İŞLEMLERDE VERGİ/HARÇ
UYGULAMASI (II)**

**EMLAK VERGİSİ BİLDİRİMİ
VERİLMESİ VE BİLDİRİMİN
SÜRESİNDE VERİLMEMESİ
HALİNDE YAPILACAK
İŞLEMLER**



DEVLET GELİR UZMANLARI DERNEĞİ AYLIK YAYINI

Künye

İmtiyaz Sahibi

Devlet Gelir Uzmanları Derneği

Yayın Kurulu

Umut Serhat İdman

Osman Kırbuş

Altan Yılmaz

Sibel Atlı

Ramazan Biçer

Göksal Aygün

Kamil Özkan

Ferit Öz

Cem Arslan

Editör

Ramazan Biçer

rbicer@gelirler.gov.tr

İletişim Koordinatörü

Altan Yılmaz

ayilmaz@gelirler.gov.tr

Reklam Koordinatörü

Cem Arslan

carslan@gelirler.gov.tr

İletişim

T: 0 312 415 3233

F: 0 312 415 2821

www.devletgeliruzmanlari.org

iletisim@devletgeliruzmanlari.org

İÇİNDEKİLER

2011-2013 YILLARI MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇE KANUNU TASARISININ 2011 YILI GELİR KISMININ İRDELENMESİ

Bu çalışmada “Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Tasarısı”nın gelir kısımları incelenmiştir. Çalışmada yer alan rakamlara paylar ve fonlar dâhil edilmişken, red ve iadelere ilişkin rakamlar dâhil edilmemiştir.

AVUKATLARA ÖDENEN VEKÂLET ÜCRETİNİN VERGİLENDİRİLMESİ

Avukatlık Kanununda yapılan değişiklik sonrasında, serbest meslek faaliyeti kapsamında mahkeme ilamına göre karşı taraf avukatına ödenen veya icra dairelerince alacaklı taraf avukatına ödenmesine karar verilen “vekâlet ücreti konusu” vergi kanunları açısından incelenmiştir.

6009 SAYILI GELİR VERGİSİ KANUNU İLE BAZI KANUN VE KANUN HÜKMÜNDE KARARNAMELERDE DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN SONRASINDA FİNANSMAN ŞİRKETLERİNİN DAMGA VERGİSİ KARŞISINDAKİ DURUMU

Bu makalede, finansman şirketlerinin bir türü olan “tüketici finansman şirketlerinin” 6009 sayılı Kanunla yapılan değişiklik öncesi ve sonrası damga vergisi karşısındaki durumu analiz edilmektedir.

EMLAK VERGİSİ BİLDİRİMİ VERİLMESİ VE BİLDİRİMİN SÜRESİNDE VERİLMEMESİ HALİNDE YAPILACAK İŞLEMLER

Makalede, “emlak vergisi bildirim”nin hangi hallerde ve sürelerde verileceği ve bu bildirim süresinde verilmemesi halinde ne gibi müeyyidelerin uygulanacağı hususlarında açıklamalar yapılmıştır.

DENİZ TAŞITLARINDA TESCİL/KAYIT VE BU İŞLEMLERDE VERGİ/HARÇ UYGULAMASI (II)

Makalede, 491 sayılı Denizcilik Müsteşarlığının Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname hükümlerine göre oluşturulan “Bağlama Kütüğü”, kapsam, şekil ve vergi/harç yükü açısından ele alınmıştır.

ÇEVRE TEMİZLİK VERGİSİ

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanununun mükerrer 44 üncü maddesine göre, belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde bulunan ve belediyelerin çevre temizlik hizmetlerinden yararlanan konut, iş yeri ve diğer şekillerde kullanılan binalar için uyguladığı “çevre temizlik vergisi” makaleye konu edilmiştir.

SORU VE CEVAPLARLA KAYNAK KULLANIMI DESTEKLEME FONU VE UYGULAMASI

Bu makalede genel olarak “Kaynak Kullanımı Destekleme Fonu” tanıtılmış ve Bakanlar Kurulunca yapılan son düzenlemeler çerçevesinde Kaynak Kullanımı Destekleme Fonu uygulaması ele alınmıştır.

BAŞLARKEN...

Büyük emekler sarf ederek siz okuyucularımızla buluşturduğumuz “Uzman Görüş” dergisinin Kasım ayıyla birlikte on birinci sayısını yayına hazırlamaktan ötürü büyük bir kıvanç duyuyoruz.

Dergimizin hazırlanması aşamasında, dönemler itibariyle gündeme gelen konulara öncelikle yer vererek siz okuyucularımıza daha güncel bilgiler sunmak için azimle çalışmaya ediyoruz.

Böylelikle, bu sayımızda, son yapılan kanuni düzenlemelerle damga vergisinde yapılan değişiklikler, ödeme döneminin gelmesiyle birlikte gündeme gelen emlak vergisi ile ilgili uygulamalar, deniz taşıtlarının tescil ve kayıt işlemlerinde harç uygulaması, avukatlara ödenen vekalet ücretlerinin ne şekilde vergilendirileceği, 2011-2013 Merkezi Yönetim Bütçenin gelir tahminleri, çevre temizlik vergisinin tarihsel gelişimi ve vergilendirilmesi ve Kaynak Kullanımı Destekleme Fonu mevzuatında yapılan değişiklikler ile ilgili hususlarda ayrıntılı açıklamaların bulunduğu yedi ayrı makaleye yer verilmiştir.

Çalışmalarımıza maddi veya manevi destek veren ve bizlerin de burada ortaya bir şeyler koymasına olanak sağlayan tüm meslektaşlarımıza ve Devlet Gelir Uzmanları Derneği Yönetim Kuruluna teşekkürü borç bilirim.

Aralık sayımızda görüşmek üzere...

Kemal AKGÜN

Devlet Gelir Uzmanı



Mehmet YILMAZ

Devlet Gelir Uzmanı
Gelir Politikaları Genel
Müdürlüğü

2011-2013 YILLARI MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇE KANUNU TASARISININ 2011 YILI GELİR KISMININ İRDELENMESİ

1. Giriş

2011-2013
yılları

Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Tasarısı Türkiye Büyük Millet Meclisi'ne sunuldu. Bu çalışmada Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Tasarısı'nın gelir kısımları incelenmiştir. Çalışmada yer alan rakamlara paylar ve fonlar dâhil edilmişken red ve iadeler dâhil edilmemiştir. Ayrıca bütçe rakamları milyon TL olarak yuvarlanmıştır.

2. Merkezi Yönetim Bütçe Gelir Tahminleri

Merkezi Yönetim Gelirleri 2010 yılı için revize edilerek 252 milyar 802 milyon TL olarak açıklanmıştır. 2011 Merkezi Yönetim Bütçe Gelirleri ise 2010 yılı gelirleri % 10,37 arttırılarak 279 milyar 26 milyon TL olarak teklif edilmiştir.

Merkezi Yönetim Gelirlerinin dağılımı aşağıdaki gibidir:

	MİLYON TL
	2011 TAHMİNİ
Merkezi Yönetim Gelirleri	279.026
Genel Bütçe Gelirleri	271.650
I-Vergi Gelirleri	232.220
II-Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	7.297
III-Alınan Bağışlar ve Yardımlar ile Özel Gelirler	1.239
IV-Faizler, Paylar ve Cezalar	20.684
V-Sermaye Gelirleri	9.992
VI-Alacaklardan Tahsilât	218
Özel Bütçeli İdarelerin Gelirleri	5.484
Düzenleyici ve Denetleyici Kurumların Gelirleri	1.893

UZMAN GÖRÜŞÜ

Yukarıda yer alan tablonun detaylı incelenmesinden, 2001 yılında Genel Bütçe Gelirlerinin 271 milyar 650 milyon TL olması hedeflenirken, Vergi Gelirleri 232 milyar 220 milyon TL, Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri 7 milyar 297 milyon TL, Alınan Bağış ve Yardımlar ile Özel Gelirler 1 milyar 239 milyon TL, Faizler, Paylar ve Cezalar 20 milyar 684 TL, Sermaye Gelirleri 9 milyar 992 milyon TL ve Alacaklardan

Tahsilâtlar 218 milyon TL olacağına öngörüldüğü anlaşılmaktadır. Sermaye Gelirleri 9 milyar 992 milyon TL olmasının nedeni 2011 yılında sonuçlanması beklenen özelleştirmelerin yüksek olmasıdır.

Tasarıda ayrıca Özel Bütçeli İdarelerin Gelirlerinin 5 milyar 484 milyon TL, Düzenleyici ve Denetleyici Kurumların Gelirlerinin ise 1 milyar 893 milyon TL öngörülmüştür.

3. Vergi Gelirleri

	MİLYON TL		
	2010 GERÇEKLEŞME TAHMİNİ	2011 TAHMİNİ	ARTIŞ %
I-Vergi Gelirleri	210.168	232.220	10,49
1. Gelir ve Kazanç Üzerinden Alınan Vergiler	62.117	70.495	13,49
a) Gelir Vergisi	41.202	47.346	14,91
b) Kurumlar Vergisi	20.914	23.149	10,69
2. Mülkiyet Üzerinden Alınan Vergiler	5.470	6.124	11,95
a) Veraset ve İntikal Vergisi	197	218	10,56
b) Motorlu Taşıtlar Vergisi	5.273	5.906	12,00
3. Dahilde Alınan Mal ve Hizmet Vergileri	90.921	97.187	6,89
a) Dahilde Alınan Katma Değer Vergisi	26.096	26.830	2,81
b) Özel Tüketim Vergisi	56.737	61.146	7,77
c) Banka ve Sigorta Muameleleri Vergisi	3.626	4.278	18,00
d) Şans Oyunları Vergisi	416	460	10,56
e) Özel İletişim Vergisi	4.045	4.473	10,57
4. Uluslararası Ticaret ve M. A. Vergiler	38.832	44.767	15,28
a) Gümrük Vergileri	3.158	3.653	15,69
b) İthalde Alınan Katma Değer Vergisi	35.610	41.040	15,25
c) Diğer Dış Ticaret Gelirleri	64	74	15,28
5. Damga Vergisi	5.167	5.740	11,11
6. Harçlar	7.054	7.837	11,10
7. Başka Yerde Sınıflandırılmayan Diğer Vergiler	607	70	-88,45

2011 yılında, 210 milyar 168 milyon TL'ye revize edilmiş 2010 yılı vergi tahsilâtının % 10,40 oranında artarak 232 milyar 220 milyon TL'ye ulaşacağı öngörülmüştür.

Vergi gelirlerine daha detaylı bakıldığında; en fazla artışın % 18'lik oranla Banka ve Sigorta Muameleleri Vergisi tahsilâtında beklendiği görülmektedir. 2011 yılında Banka ve Sigorta Vergisi'nden 4 milyar 278 milyon TL tahsilât hedeflenmektedir.

Uluslararası Ticaret ve Muamelelerden

4. Vergi Tahsilâtının Vergi Gelirleri İçindeki Dağılımı

	2011 TAHMİNİ	DAĞILIM %
I-Vergi Gelirleri	232.220	100
1. Gelir ve Kazanç Üzerinden Alınan Vergiler	70.495	30,36
a) Gelir Vergisi	47.346	20,39
b) Kurumlar Vergisi	23.149	9,97
2. Mülkiyet Üzerinden Alınan Vergiler	6.124	2,64
a) Veraset ve İntikal Vergisi	218	0,09
b) Motorlu Taşıtlar Vergisi	5.906	2,54
3. Dahilde Alınan Mal ve Hizmet Vergileri	97.187	41,85
a) Dahilde Alınan Katma Değer Vergisi	26.830	11,55
b) Özel Tüketim Vergisi	61.146	26,33
c) Banka ve Sigorta Muameleleri Vergisi	4.278	1,84
d) Şans Oyunları Vergisi	460	0,20
e) Özel İletişim Vergisi	4.473	1,93
4. Uluslararası Ticaret ve M. A. Vergiler	44.767	19,28
a) Gümrük Vergileri	3.653	1,57
b) İthalde Alınan Katma Değer Vergisi	41.040	17,67
c) Diğer Dış Ticaret Gelirleri	74	0,03
5. Damga Vergisi	5.740	2,47
6. Harçlar	7.837	3,37
7. Başka Yerde Sınıflandırılmayan Diğer Vergiler	70	0,03

Alınan Vergilere bakıldığında artan ithalatla paralel olarak bir artışın olduğu gözükmektedir. İthalat üzerinden 2011 yılında 44 milyar 767 milyon TL vergi tahsilâtı hedeflenmektedir.

Vergi gelirleri içinde en düşük tahsilât artışı ise % 2,81 ile Dahilde Alınan Katma Değer Vergisi'nde olacağı tahmin edilmektedir. 2011 yılında Dahilde Alınan Katma Değer Vergisi tahsilâtının 26 milyar 830 milyon lira olacağı öngörülmüştür.

2011 bütçe hedefinde vergi gelirleri içinde en büyük payı % 41,85 ile Dahilde Alınan Mal ve Hizmet Vergileri oluşturmaktadır. Dahilde Alınan Mal ve Hizmet Vergileri'ne detaylı bakıldığında ise Özel Tüketim Vergisinin tüm vergi tahsilâtı içinde %26.33 lük paya sahip olacağı öngörülmüştür.

Bazı vergilerin vergi tahsilâtı içindeki payı şöyledir; Gelir Vergisi % 20,39 Kurumlar Vergisi %9,97 Dahilde Alınan Katma Değer Vergisi % 11,55 ve İthalde Alınan Katma Değer Vergisi % 19,28.

5. Sonuç ve Değerlendirme

2011 yılı için gelir tahmin rakamlarına bakıldığında %4,5'lik GSYH büyüme ve 5,3 lük enflasyon hedefi ile paralel bir tahsilât rakamı öngörüldüğü anlaşılmaktadır. Özellikle 2011 yılında yüksek oranda ithalat gerçekleştirilecek olması nedeniyle ithalattan alınan vergi tahsilâtında yüksek artış olmasına paralel olarak maktu vergilerde 2011 yılı için yüksek oranlı bir tutar artışı beklenmemelidir. Ancak harçların bazı kalemlerinde yeniden değerlendirme oranının üzerinde vergi artışları olabilir.





Altan YILMAZ
Devlet Gelir Uzmanı
Gelir İdaresi Başkanlığı

AVUKATLARA ÖDENEN VEKÂLET ÜCRETİNİN VERGİLENDİRİLMESİ

1. Giriş

Avukatlık Kanununda yapılan değişiklik sonrasında, serbest meslek

Serbest meslek faaliyeti; sermayeden ziyade şahsi mesaiye, ilmi veya mesleki bilgiye veya ihtisasa dayanan ve ticari mahiyette olmayan işlerin işverene tabi olmaksızın şahsi sorumluluk altında kendi nam ve hesabına yapılmasıdır.” hükmü yer almıştır. Öte yandan, aynı Kanunun 67 nci

faaliyeti kapsamında mahkeme ilamına göre karşı taraf avukatına ödenen veya icra dairelerince alacaklı taraf avukatına ödenmesine karar verilen vekâlet ücreti, serbest meslek kazancı olarak gelir vergisi tevkiyatına ve katma değer vergisine tabi tutulmakta, bazı durumlarda da ücret olarak vergilendirilmektedir.

2. Yasal Hükümler

2.1. Serbest Meslek Kazancının Tanımı

193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 65’inci maddesinde, “Her türlü serbest meslek faaliyetinden doğan kazançlar serbest meslek kazancıdır.



maddesinde, serbest meslek kazancının tespitinin ne şekilde yapılacağı hükme bağlanmış, Kanunun 68 inci maddesinde de serbest meslek kazancının tespitinde hangi giderlerin hâsıllardan indirileceği belirtilmiştir.

Mahkemelerce hükümlenen vekâlet ücreti sonuç itibariyle davayı kazananın avukatına ödediği bedelin karşılığıdır. Avukat davayı kazanana serbest meslek mensubu olarak hizmet vermiş ise bu hizmet bedeli karşılığında tahsil edilecek tutarlar genel hükümler çerçevesinde avukat tarafından serbest meslek kazancı olarak yıllık beyanname ile beyan edilmesi gerekmektedir.

Avukatın, belli bir ücret karşılığı değil de hizmet sözleşmesine dayanarak dava sonunda, müvekkil adına hükmedilen kazanımlardan yüzde pay almak suretiyle gelir elde etmesi de serbest meslek kazancı kapsamındadır. Ayrıca, dava sonunda kararla tarifeye dayanılarak karşı tarafa yüklenilecek vekâlet ücretinin

Gelir Vergisi Kanununun 65 ve 66'ncı maddelerine göre serbest meslek erbabı olan avukatlara ödenmesi halinde, söz konusu vekâlet ücreti serbest meslek kazancıdır.

2.2. Avukatlık Ücreti ve Vekâlet Ücreti

Avukatlık Kanununun 164 ile 166'ncı maddelerinde, avukatlık ücreti tanımlanmakta ve kaynakları itibariyle, sözleşmeye bağlı olarak iş sahibinden sağlanan vekâlet ücreti ile dava sonunda, kararla tarifeye dayanılarak karşı tarafa yüklenen vekâlet ücreti olmak üzere iki ayrı vekâlet ücreti tanımlanmaktadır.

1136 sayılı Avukatlık Kanununun 4667 sayılı

Kanunla¹ değişik 164'üncü maddesinin son fıkrasında, "... Dava sonunda, kararla tarifeye dayanılarak karşı tarafa yüklenecek vekâlet ücreti avukata aittir. Bu ücret, iş sahibinin borcu nedeniyle takas ve mahsup edilemez, haczedilemez." denilmiştir.

Aynı Kanunun 168'inci maddesinin 3'üncü fıkrasında, "Avukatlık ücretinin takdirinde, hukuki yardımın tamamlandığı veya dava sonunda hüküm verildiği tarihte yürürlükte olan tarife esas alınır.", 169'uncü maddesinde ise "Yargı mercilerince karşı tarafa yükletilecek avukatlık ücreti, avukatlık ücret tarifesinde yazılı miktardan az ve üç katından fazla olamaz." denilmektedir.

Dava sonunda, kararla tarifeye dayanılarak karşı/alacaklı taraf avukatına ödenen vekâlet ücreti;

- Mahkeme veya icra vizesinin düzenlediği makbuz imzalanarak nakden,

- Bizzat karşı/borçlu tarafın, mahkeme veya icra dairesinin tespit ettiği vekâlet ücretini elden (nakden) veya banka havalesi ile ödemesi,

¹10.05.2001 tarih ve 24398 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanmıştır.

- Mahkeme veya icra dairesinin, yargılama giderleri ile birlikte davayı kazanan müvekkile herhangi bir şekilde ödeme yapması ve müvekkilin de karşı/borçlu taraftan alınan vekâlet ücretini avukata ödemesi şekillerinde tahsil edilebilmektedir.

2.3. Vekâlet Ücretinin Serbest Meslek Kazancı Olarak Tevkifata Tabi Tutulması

Gelir Vergisi Kanununun 94'üncü maddesinin birinci fıkrasında, kamu idare ve müesseseleri,

iktisadi kamu müesseseleri, sair kurumlar, ticaret şirketleri, iş ortaklıkları, dernekler, vakıflar, dernek ve vakıfların iktisadi işletmeleri, kooperatifler, yatırım fonu yönetenler, gerçek gelirlerini beyan



etmeye mecbur olan ticaret ve serbest meslek erbabı, zirai kazançlarını bilanço veya zirai işletme hesabı esasına göre tespit eden çiftçiler aşağıdaki bentlerde sayılan ödemeleri nakden veya hesaben yaptıkları sırada, istihkak sahiplerinin gelir vergilerine mahsuben tevkifat yapmaya mecbur oldukları hükme bağlanmıştır.

Buna göre, dava sonunda kararlar tarifeye dayanılarak karşı tarafa yüklenilecek vekâlet ücretinin Gelir Vergisi Kanununun 65 ve 66'ncı maddelerine göre serbest meslek erbabı olan avukatlara ödenmesi halinde, Gelir Vergisi Kanununun 94'üncü maddesinin 2/b bendi ve uyarınca sorumlularca % 20 nispetinde gelir vergisi tevkifatına tabi tutulması gerekir.

2.4. Katma Değer Vergisi Uygulaması

3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanununun 1'inci maddesinin 1 numaralı bendi hükmü ile serbest meslek faaliyeti çerçevesinde yapılan teslim ve hizmetler katma değer vergisine tabi olduğundan, karşı taraf avukatına ödenen ve serbest meslek kazancı

niteliğinde olan söz konusu vekâlet ücreti ayrıca katma değer vergisine de tabi olacaktır. Gelir Vergisi Kanununun 61 ve izleyen maddelerinde düzenlenen "ücret" ödemeleri ise katma değer vergisinin konusuna girmemektedir.

Buna göre, mahkemelerce hükmolunan avukatlık ücretlerinin serbest çalışan avukatlara ödenmesi, serbest meslek faaliyeti çerçevesinde elde edilen bir bedel olduğundan katma değer vergisine tabidir. Avukatların, Kararda katma değer vergisi konusunda bir açıklama olsun olmasın, Mahkemelerce hükmolunan ve yukarıda açıklanan yollarla tahsil edilen tutarlar üzerinden iç yüzde yoluyla katma değer vergisi hesaplayıp beyan etmeleri gerekmektedir.

Bu konuda Yargıtay 2. Hukuk Dairesince verilen bir Kararda,² Avukatlık Asgari Ücret Tarifesinin 21. maddesine göre, bu tarifede yer alan ücretlere katma değer vergisinin ayrıca ilave edileceğine ilişkin yapılan düzenlemenin yasa metni olmadığı ve verginin yasallığı ilkesine aykırı şekilde takdir edilen vekâlet ücretine katma değer vergisi uygulanmasının usul ve yasaya aykırı olduğu belirtilmiştir.

Maliye Bakanlığı konu hakkında vermiş olduğu bir görüşte ise Mahkemelerin davayı kazanana ödenecek avukatlık ücretini belirlerken katma değer vergisini de dikkate almasının kanunsuz bir vergi ihdası olmadığını ve avukatın elde ettiği gelirin katma değer vergisine tabi olup olamayacağının bu kararlara göre değil, Katma Değer Vergisi Kanununun ilgili hükümlerine göre belirleneceğini belirterek; Yargıtay 2. Hukuk

² Yargıtay 2. H.D.nin 13.03.2003 tarih ve Esas No:2003/728, Karar No:2003/1973 sayılı Kararı.

Dairesi'ne ait Kararların ilgili Mahkeme Kararı uyarınca ödenmesi gereken vekâlet ücretinin katma değer vergisine tabi tutulmasına engel olmadığını belirtmiştir.³

Öte yandan, mahkeme ilamına göre karşı taraf avukatına ödenen veya icra dairelerince alacaklı taraf avukatına ödenmesine karar verilen vekâlet ücretini tahsil eden avukatın, Vergi Usul Kanununun 236'ncı maddesi hükmü uyarınca ödemeyi yapan adına serbest meslek makbuzu düzenlemesi ve düzenlenen bu belgede ayrıca katma değer vergisinin de hesaplanıp gösterilmesi gerekir.

Avukatın, davayı kazananın ücretlisi olması halinde mahkemelerce hükmolunan avukatlık ücretleri nedeniyle katma değer vergisi hesaplanıp beyan edilmesine gerek bulunmamaktadır. Ücretli statüsündeki avukata intikal eden bu tutarlar Gelir Vergisi Kanununun ücretlere ilişkin 61 inci ve izleyen maddelerine göre vergilendirilecektir.

Mahkeme kararında, hükmolunan avukatlık ücretlerine katma değer vergisinin

³ Maliye Bakanlığının 28.05.2004 tarih ve 24055 sayılı özelgesi.

Dâhil olduğu veya katma değer vergisinin ayrıca ödeneceği vb. hükümler bulunması halinde, avukatlık ücreti serbest çalışan avukatlara intikal ediyorsa, yukarıda açıklandığı şekilde katma değer vergisi dâhil toplam bedel üzerinden iç yüzde yoluyla katma değer vergisi hesaplanıp bizzat avukat tarafından mükellef sıfatıyla beyan edilecektir.

2.5. Vekâlet Ücretinin İşveren Tarafından Ücretlisi Durumunda Olan Avukata Ödenmesi

Davacı avukatının, ücretli olarak davacının yanında çalışıyor olması ve mahkemelerce hükmolunan vekâlet ücretinin davayı kazanan müvekkile ödenmesi durumunda, bu ödemelerden gelir vergisi tevkifatı yapılmayacaktır. Bu durumda, davayı



kazanan müvekkilin gelir veya kurumlar vergisi mükellefi olması halinde, karşı taraftan tahsil ettiği ücreti, ticari faaliyeti çerçevesinde elde edilen gelir olarak kayıtlarına alması ve bu konuda Vergi Usul Kanununda öngörülen belgeleri düzenlemesi gerekmektedir. Karşı taraftan alınan bu vekâlet ücretinin işveren tarafından ücretlisi durumunda olan avukatına intikal ettirilmesi durumunda, ilgili olduğu ayın ücret matrahına dâhil edilerek Gelir

Vergisi Kanununun ücret ile ilgili hükümlerine göre vergilendirileceği tabiidir.⁴

3. Sonuç

Yukarıda da belirtildiği üzere, karşı taraf avukatına ödenmesine karar verilen vekâlet ücreti üzerinden gerekli gelir vergisi tevkifatının ödemeyi yapan tarafından yapılması; parayı tahsil eden avukatın da ödemeyi yapan adına serbest meslek makbuzu düzenlemesi gerekmektedir.

Ayrıca, serbest meslek faaliyeti kapsamında tahsil edilen avukatlık ücreti üzerinden katma değer vergisinin hesaplanması gerekmektedir.

Ancak, davayı kazanan tarafın avukatının, kazanan tarafın yanında ücretli olarak çalışıyor olması durumunda, karşı taraftan alınan vekâlet ücretinin katma değer vergisine tabi olmaması ve ücretli statüsündeki avukata intikal eden bu tutarların Gelir Vergisi Kanununun ücretlere ilişkin 61, 94, 103 ve 104 üncü maddelerine göre vergilendirilmesi gerekir.

⁴ Maliye Bakanlığının 16.04.2003 tarih ve 16440 sayılı özelgesi.



Gülseren ŞAHİN TUNÇ

Devlet Gelir Uzmanı
Gelir İdaresi Başkanlığı

6009 SAYILI GELİR VERGİSİ KANUNU İLE BAZI KANUN VE KANUN HÜKMÜNDE KARARNAMELERDE DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN SONRASINDA FİNANSMAN ŞİRKETLERİNİN DAMGA VERGİSİ KARŞISINDAKİ DURUMU

1. Giriş

İngilizce karşılığı “finance company” veya “finance house” olan finansman şirketlerinin dünyadaki ilk çıkış amacı taksitli satışların finansmanını sağlamaktır. Finansman şirketleri, 1929 yılında ABD’de başlayıp dünyayı kısa zamanda etkisi altına alan ekonomik bunalım sonrasında daralan talebi genişletmek, tüketici alım gücünü ve satış hacmini artırmak amacıyla ilk olarak ABD’de kurulmuşlardır.

Finansman şirketlerin üç önemli türü bulunmaktadır. Bunlardan ilki satış finans şirketleri, ikincisi tüketici finansman şirketleri, üçüncüsü ise ticari finansman şirketleridir. Tüketici Finansman Şirketleri, çoğunlukla tüketim mallarının satın alınmasını sağlayan uzmanlaşmış finans kuruluşları olarak tanımlanabilir.

Bu şirketler, ekonomide yer alan tüccarların, vadesi gelmemiş alacaklarını satın alırlar veya tüketicilere doğrudan kredi açarlar. Bu şirketler ilk olarak otomobil alımlarının taksitle finansmanını sağlamak amacıyla ortaya çıkmıştır.

Ülkemizde tüketici finansman şirketlerinin ilk ortaya çıkışı 1990 yıllara rastlamakta olup, söz konusu şirketler bugün otomotiv, kredi kartı, konut ve diğer olmak üzere pek çok konuda kredi sağlar hale gelmiştir. Finansman Şirketleri Derneği (TUFİDER) verilerine göre 2000 yılında toplam 874.878.000 TL olan kredi hacmi, 2010 yılının ikinci yarısında 1.752.181.000 TL’ye ulaşmıştır.

Bu makalemizin konusu, finansman şirketlerin bir türü olan tüketici finansman şirketlerinin 6009 sayılı Kanunla yapılan değişiklik öncesi ve sonrası damga vergisi karşısındaki durumun analiz edilmesidir.

2. Finansman Şirketi ve Tüketici Kredisinin Tanımı

30.09.1983 tarihli ve 90 sayılı Ödünç Para Verme İşleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 3 üncü maddesinde, devamlı ve mutad işigal konusu olarak her türlü mal ve hizmet alımını kredilendirmek üzere ödünç para veren tüketici kredi şirketlerinin finansman şirketleri olarak tanımlanacağı belirtilmiştir.

4077 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanununun 10 uncu maddesinde, tüketici kredisinin, tüketicilerin bir mal veya hizmet edinmek amacıyla kredi verenden nakit olarak aldıkları kredi olduğu, tüketici kredisi sözleşmesinin yazılı olarak yapılması ve bu sözleşmenin bir nüshasının tüketiciye verilmesinin zorunlu olduğu ve taraflar arasında akdedilen sözleşmede öngörülen kredi şartlarının, sözleşme süresi içerisinde tüketici aleyhine değiştirilemeyeceği ifade edilmiştir.

Aynı Kanununun 3 üncü maddesinde ise tüketici, bir mal veya hizmeti ticari veya mesleki olmayan amaçlarla edinen, kullanan veya yararlanan gerçek ya da tüzel kişi olarak tanımlanmıştır.

3. Tüketici Finansman Şirketlerinin 6009 Sayılı Kanunla Yapılan Değişiklik Öncesi ve Sonrası Damga Vergisi Karşısındaki Durumu

A) Yeni düzenleme öncesi durum nasıldı?

31.07.2004 tarihinde yürürlüğü giren, 5228 sayılı Kanun öncesinde, Damga Vergisi Kanununa ekli (2) sayılı tablonun IV/30 ncu fıkrası hükmü gereği, tüketici finansman şirketlerinin kullandıkları tüketici kredileri için düzenlenen sözleşmelerin sadece tüketiciye verilen nüshası damga vergisinden istisna edilmekteydi.



Ancak, 5228 sayılı Kanununun 36 ncı maddesiyle Kanuna ekli (2) sayılı tablonun IV/30 ncu fıkrasında yapılan değişiklik ile

4077 sayılı Tüketicinin Koruması Hakkında Kanununun 10 uncu maddesi çerçevesinde tüketici finansman şirketlerince kullanılacak tüketici kredilerinin temini ve geri ödenmesi amacıyla düzenlenecek kâğıtlar ile bu kâğıtlar üzerine konulacak şerhler (kredilerin kullanımları hariç) damga vergisinden istisna edilmiştir. Buna göre, söz konusu şirketlerinin kullandığı tüketici kredilerinde, sözleşmelerin bütün nüshaları ve kredinin temini amacıyla alınan tüm kâğıtlar ile söz konusu kâğıtlar üzerine konulacak şerhlere damga vergisi istisnası tanınmıştır.

Burada, tüketici finansman şirketlerince verilen kredinin 4077 sayılı Kanun çerçevesinde tüketici kredisi olarak kabul edilmesi için, kredi sözleşmesinin borçlu tarafının 4077 sayılı Kanundaki tüketici tanımına uyması, diğer bir deyişle kredi alan tarafın söz konusu kredi ile ticari veya mesleki amaçla kullanmak üzere mal edinmemesi/yararlanmaması gerekmektedir. Ayrıca, tüketici finansman şirketlerince verilen ticari kredilere damga vergisi

istisnası uygulanmıyordu.

Yani, tüketici finansman şirketlerinin ticari veya mesleki amaçlı kullandığı krediler, 4077 sayılı Kanun çerçevesinde tüketici kredisi olarak kabul edilmediğinden, bu kredilere ilişkin sözleşmelere ve bu sözleşmeler üzerine konulacak şerhlere Damga Vergisi Kanununa ekli (2) sayılı

tablonun 6009 Sayılı Kanunla değişmeden önceki IV/30 fıkra hükmü gereği damga vergisi istisnası uygulanamıyordu.

B) Yeni Düzenleme

sonrası durum nasıl oldu?

01.08.2010 tarih ve 27659 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 6009 Sayılı Kanunla 488 Sayılı Damga Vergisi Kanununa ekli (2) sayılı tablonun “IV-Ticari ve medeni işlerle ilgili kâğıtlar” başlıklı bölümünün 30 numaralı fıkrası değiştirilmiştir.

Kanuna ekli (2) sayılı tablonun IV/30 numaralı fıkrasının 6009 sayılı Kanunla değişmeden önceki hali,



“30. 4077 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanunun 10 uncu maddesi çerçevesinde tüketici finansman şirketlerince kullanılacak tüketici kredilerinin temini ve geri ödenmesi amacıyla düzenlenecek kâğıtlar ile bu kâğıtlar üzerine konulacak şerhler (kredilerin kullanımları hariç).”in damga vergisinden istisna edileceği şeklinde idi.

Aynı fıkranın 6009 Sayılı Kanunla yapılan değişiklik sonrası hali ise,

“30. Finansman şirketlerince kullanılacak kredilerin temini ve geri ödenmesi amacıyla düzenlenecek kâğıtlar ile bu kâğıtlar üzerine konulacak şerhler (kredilerin kullanımları hariç).”in damga vergisinden istisna edileceği şeklindedir.

Buna göre, Kanuna ekli (2) sayılı Tablonun IV/30 numaralı fıkrası, finansman şirketlerince kullanılacak kredilerin temini ve geri ödenmesi amacıyla düzenlenecek kâğıtlar ile bu kâğıtlar üzerine konulacak şerhlerin (kredilerin kullanımları hariç) damga vergisinden istisna edileceği şeklinde yeniden düzenlenmiştir.

Yapılan değişiklik ile 4077 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanunda tanımlanan tüketici kredisi tanımına bağlı kalımsızın bankalarca kullanılan kredilerde olduğu gibi tüketici finansman şirketlerince kullanılacak tüm kredilerin

temini ve geri ödenmesi amacıyla düzenlenecek kâğıtların damga vergisinden istisna edilmesi sağlanmıştır.

3. Sonuç

6009 sayılı Kanunla 488 sayılı Damga Vergisi Kanununa ekli (2) sayılı Tablonun “IV-Ticari ve Medeni İşlerle İlgili Kâğıtlar” başlıklı bölümünün 30 numaralı fıkrasında yapılan değişiklik sonrasında 4077 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanunun tüketici kredisi tanımına bağlı olmaksızın damga vergisi istisnası uygulaması genişletilerek, finansman şirketlerince kullanılacak tüm kredilerin temini ve geri ödenmesi amacıyla düzenlenecek kâğıtlar damga vergisinden istisna edilmiştir. Böylece, bankalara 488 sayılı Kanuna ekli (2) sayılı tablonun IV/23 numaralı fıkrasında tanımlanan istisnaya benzer şekilde finansman şirketlerine de istisna tanınarak, ülkemiz kredi sistemindeki rekabet eşitsizliği giderilmiştir.



M. Emin GÜNAY
Devlet Gelir Uzmanı
Gelir İdaresi Başkanlığı

EMLAK VERGİSİ BİLDİRİMİ VERİLMESİ VE BİLDİRİMİN SÜRESİNDE VERİLMEMESİ HALİNDE YAPILACAK İŞLEMLER

1. Giriş

Emlak vergisi
ilgili
belediyelerce;
mükellefler

tarafından verilen bildirimler üzerine, bildirim süresinde verilmemesi halinde ise idarece tarh, tahakkuk ve tahsil edilmektedir. Emlak vergisi bildirimini hangi hallerde ve sürelerde verileceği ve süresinde verilmemesi halinde ne gibi müeyyidelerin uygulanacağı hususunda mükelleflere ve ilgililere yardımcı olunması amacıyla aşağıda açıklamalar yapılmıştır.

2. Emlak Vergisi Bildirimi Verilmesi

2.1. Emlak Vergisi Bildirimi Verilmesine İlişkin Yasal Düzenleme

1319 sayılı Emlak Vergisi Kanununun(5)

“Bildirim Verme ve Süresi” başlıklı 23 üncü maddesinde;

“Bu Kanunun 33 üncü maddesinde (8 numaralı fıkra hariç) yazılı vergi değerini tadil

eden nedenlerin bulunması halinde (geçici ve daimi muafiyetten faydalanılması hali dâhil) emlak vergisi bildirim verilmemesi zorunludur. Devlete ait arazi için bildirim verilmez.

Bildirimler;

a) Yeni inşa edilen binalar için, inşaatın sona erdiği veya inşaatın sona ermesinden evvel kısmen kullanılmaya başlanmış ise her kısmın kullanılmasına başlandığı bütçe yılı içerisinde,

b) Bu Kanunun 33 üncü maddesinde (8 numaralı fıkra hariç) yazılı vergi değerini tadil eden sebeplerin doğması halinde, değişikliğin vuku bulduğu bütçe yılı içerisinde emlakın bulunduğu yerdeki ilgili belediyeye verilir.

(5) 11/08/1970 tarihli ve 13576 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.

Yukarıdaki fıkralarda yazılı haller bütçe yılının son üç ayı içinde vuku bulduğu takdirde bildirim, olayın vuku bulduğu tarihten itibaren üç ay içinde verilir. Elbirliği mülkiyetinde mükellefler müşterek imzalı bir bildirim verebilecekleri gibi, münferiden de bildirim verebilirler. Paylı mülkiyet halinde ise bildirim münferiden verilir.

Elbirliği mülkiyetinde münferiden bildirim verildiği takdirde, gayrimenkule ait vergi değeri üzerinden hissedarların adedine göre ayrı ayrı tarh ve tahakkuk yapılır.

Bildirimlerin şekli ve kapsamı Maliye Bakanlığınca belirlenir.”

hükmü yer almaktadır.

Bu hüküm ile emlak vergisi bildiriminin hangi durumlarda verileceği düzenlenmektedir.

2.2. Vergi Değerini Tadil Eden Sebepler

Emlak vergisi bildirimini vergi değerini tadil eden sebeplerin vuku bulduğu hallerde verilmektedir (8 numaralı fıkra hariç). 1319 sayılı Kanunun 33 üncü maddesinde vergi değerini tadil eden sebepler 8 fıkra halinde

sayılmıştır. Bu fıkra hükümleri aşağıda belirtilmiştir.

“1. Yeni bina inşa edilmesi (Mevcut binalara ilaveler yapılması veya asansör veya kalorifer tesisleri konulması yeni inşaat hükmündedir.)

2. Bir binanın yanması, yıkılması suretiyle veya sair sebeplerle tamamen veya

kısmen harap olması veya binada mevcut asansör veya kalorifer tesislerinin kısmen veya tamamen kaldırılması;

3. Bir binanın kullanım

tarzının tamamen değiştirilmesi veya bir binanın ikamete mahsus mahallerinden bir kısmının dükkân, mağaza, depo gibi ticaret ve sanat icrasına mahsus mahaller haline kalbedilmesi, (Bu hükmün uygulanmasında bir apartmanın her dairesi bir bina sayılır ve tadil sebebi, yalnız kullanım tarzı tamamen



veya kısmen değiştirilen daire için geçerli olur.)

4. Arazinin hal ve heyetinde değişiklik olması:

a) Arazinin fidanlandırılması veya ağaçlandırılması, bağ haline getirilmesi;

b) Fidanlı, ağaçlı veya kütüklü bir arazinin tarla haline getirilmesi veya gelmesi;

c) Tarım yapılan bir arazinin tabii bir afet veya arıza sebebiyle veya sair sebepler yüzünden tarıma elverişsiz hale gelmesi.

d) Tarım yapılmayan bir arazinin tarıma elverişli hale getirilmesi,

e) Arazinin parsellenmek suretiyle arsalar haline getirilmesi.

5. Bir binanın mütemmimi durumunda olan arazinin mütemmimlik durumundan çıkması veya bir arazi ve arsanın bina mütemmimi durumuna girmesi.

6. Bir bina veya arazinin taksim veya ifraz edilmesi veya mükellefinin değişmesi (Araziden bir kısmının istimplâk edilmesi de ifraz hükmündedir.)

7. Müteaddit arazi ve arsaların tek bir arazi ve arsa haline getirilmesi veya müteaddit hisseler ayrılmış olan bir binanın bütün hisselerinin birleştirilmesi.

8. Herhangi bir sebep yüzünden bir şehir, kasaba veya köyün tamamında devamlı

olmak üzere bina veya arazinin değerlerinde % 25 i aşan oranda artma veya eksilme olması;”

2.3. Emlak Vergisi Bildirimi Vermekle Mükellef Olanlar

1319 sayılı Kanunun 3 ve 13 üncü maddelerinde bina ve arazi vergisini bina ve arazinin malikinin, varsa intifa hakkı sahibinin, her ikisi de yoksa bina ve araziye malik gibi tasarruf edenlerin ödeyeceği hükme bağlanmıştır.

Ayrıca, 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanununun(6) 12 nci maddesinin altıncı fıkrasında, “Belediyelerin ve il özel idarelerinin görev alanlarında kalan kültür varlıklarının korunması ve değerlendirilmesi amacıyla kullanılmak üzere 29/7/1970 tarihli ve 1319 sayılı Emlak Vergisi Kanununun 8 inci ve 18 inci maddeleri uyarınca mükellef hakkında tahakkuk eden emlak vergisinin % 10’u nispetinde Taşınmaz Kültür Varlıklarının Korunmasına Katkı Payı tahakkuk ettirilir ve ilgili belediyesince emlak vergisi ile birlikte tahsil edilir.” hükmü yer almaktadır. Buna göre, tahakkuk ettirilen emlak (bina, arsa ve arazi) vergisinin % 10’u oranında

(6) 23/7/1983 tarihli ve 18113 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.

taşınmaz kültür varlıklarının korunmasına katkı payı tahakkuk ettirilmekte ve ilgili belediyece emlak vergisi ile birlikte tahsil edilmektedir.

Bu hükümler uyarınca bina ve arazi vergisi bildirimının bina ve arazinin maliki, varsa intifa hakkı sahibi, her ikisi de yoksa bina ve araziye malik gibi tasarruf edenler tarafından taşınmazın bulunduğu yerdeki ilgili belediyeye verilmesi ve bu bildirimler üzerine tahakkuk edecek emlak vergisi ile taşınmaz kültür varlıklarının korunmasına katkı payının da aynı kişiler tarafından ödenmesi gerekmektedir.

2.3.1. Tam Mülkiyette Bildirim Verilmesi

Bir taşınmazın tamamına sahip olan bir kişi bu taşınmaz için ilgili belediyeye bildirim verecek ve bu bildirim üzerine tarh ve tahakkuk edecek emlak vergisini ödeyecektir.



2.3.2. Paylı Mülkiyette Bildirim Verilmesi

Bir taşınmaza paylı (müşterek) mülkiyet esasına göre malik olunması halinde hisseler belirlenmiş bulunmaktadır. Bu itibarla, bir taşınmaza paylı (müşterek) mülkiyet esasına göre sahip olanlar payları için ilgili belediyeye

bildirim vermek ve payları için tarh ve tahakkuk ettirilen emlak vergisini ödemekle mükelleftirler. Buna göre bir taşınmaza iki kişi eşit hisselerle sahip ise bu taşınmazın yarısına ait bildirim bir paydaş tarafından, diğer yarısına ait bildirim ise diğer paydaş tarafından verilecek ve tahakkuk eden vergi aynı kişiler tarafından ödenecektir.

2.3.3. Elbirliği Mülkiyette Bildirim Verilmesi

Elbirliği mülkiyette maliklerin taşınmazdaki hisseleri belirlenmemiştir. Bu nedenle, bir taşınmaza elbirliği (iştirak halinde) mülkiyet halinde sahip olunması durumunda mükelleflerin

müşterek imzalı bir bildirim verebilecekleri gibi, her mükellefin ayrı ayrı bildirimde bulunması da mümkündür. Müşterek imzalı bir bildirim

verilmesi halinde ilgili belediye tarafından tüm iştirakçiler adına bir tahakkuk yapılacaktır. Her mükellefin ayrı ayrı (münferiden) bildirimde bulunması halinde ise taşınmazın vergi değeri

üzerinden hissedarların adedine göre emlak vergisi ayrı ayrı tahakkuk ettirilecektir.

Bir taşınmaza elbirliği mülkiyet halinde sahip olan her mükellef verginin tamamının ödenmesinden müteselsilen sorumlu bulunmaktadır. Müteselsil sorumluluk durumlarında vergi idaresi alacağıнын bir kısmını veya tamamını borçluların herhangi birinden isteme hakkına sahiptir. Buna göre elbirliği mülkiyet halinde sahip olunan bina, arsa veya araziye ait emlak vergisinin tamamının bir iştirakçiden tahsili mümkün bulunmaktadır.

2.4. Bildirim Verme Süreleri

Geçici ve daimi muafiyetten faydalananlar da dâhil olmak üzere;

- Yeni inşa edilen binalar için inşaatın sona erdiği bütçe yılı içinde,
- Bina inşaatı bütçe yılının son üç ayı içinde sona ermiş ise inşaatın sona erdiği tarihten itibaren üç ay içinde,
- Bina, inşaatın sona ermesinden evvel kullanılmaya başlanmış ise kullanılmaya başlandığı bütçe yılı içerisinde,
- Bina, inşaatın sona ermesinden evvel bütçe yılının son üç ayı içinde kullanılmaya başlanmış ise kullanılmaya başlandığı tarihten itibaren üç ay içinde,

– 1319 sayılı Kanununun 33 üncü maddesinde yazılı vergi değerini tadil eden sebeplerin doğması halinde (8 numaralı fıkra hariç) değişikliğin vuku bulduğu bütçe yılı içerisinde,

– 1319 sayılı Kanununun 33 üncü maddesinde yazılı vergi değerini tadil eden sebeplerin bütçe yılının son üç ayı içinde doğması halinde (8 numaralı fıkra hariç) olayın vuku bulduğu tarihten itibaren üç ay içinde,

Taşınmazın bulunduğu yerdeki ilgili belediyeye emlak vergisi bildirim verilmesi gerekmektedir.

Ancak, Devlete ait arazi için bildirim verilmeyecektir.

2.5. Bina İnşaatının Sona Ermesi

Emlak vergisi uygulamasında inşa edilen bir bina için yapı kullanma izin belgesi alınması bina inşaatının sona erdiği anlamına gelmektedir. Bu nedenle, yapı kullanma izin belgesi alınmış bina ile ilgili olarak bina vergisi bildirim verme yükümlülüğü doğmuş bulunmaktadır. Yapı kullanma izin belgesi alınmış binanın kullanılmaması bu taşınmazın bina vasfını kazanmasına engel teşkil etmemektedir.

Bina, yapı kullanma izin belgesi alınmadan kullanılmaya başlanılmamış ise

bu belge alınıncaya kadar bina vergisi bildirimini verme yükümlülüğü söz konusu olmayacaktır.

2.6. Binanın İnşaatın Sona Ermesinden Evvel Bina Vasfını Kazanması

Bina inşaatının sona ermesinden evvel, yani yapı kullanma izin belgesinin alınmasından evvel kullanılmaya başlanması inşaatın bina vasfını kazandığını göstermektedir. Bu binalar için kullanılmaya başlanıldığı bütçe yılı sonuna kadar, bütçe yılının son üç ayı içinde kullanılmaya başlanılmış ise üç ay içinde ilgili belediyeye emlak vergisi bildirimini verilmesi gerekmektedir.

2.7. Bildirim Verme Sürelerine İlişkin Örnekler

ÖRNEK 1: Yapı kullanma izin belgesi 15/9/2010 tarihinde alınan bina için 2010 yılı Aralık ayının sonuna kadar ilgili belediyeye bina vergisi bildirimini verilecektir.

ÖRNEK 2: Yapı kullanma izin belgesi 22/12/2010 tarihinde alınan bina için bu tarihten itibaren üç ay içinde ilgili belediyeye bina vergisi bildirimini verilecektir.

ÖRNEK 3: İnşaatı sona ermeden evvel 9/6/2010 tarihinde kullanılmaya başlanan bina için 2010 yılı Aralık ayının sonuna kadar ilgili belediyeye bina vergisi bildirimini verilecektir.

ÖRNEK 4: İnşaatı sona ermeden evvel 8/11/2010 tarihinde kullanılmaya başlanan

bina için bu tarihten itibaren üç ay içinde ilgili belediyeye bina vergisi bildirimini verilecektir.

ÖRNEK 5: Bir binanın 3/12/2010 tarihinde tamamen yıkılması halinde bu tarihten itibaren üç ay içinde ilgili belediyeye arsa vergisi bildirimini verilecektir.

ÖRNEK 6: Arazinin parsellenmek suretiyle 12/8/2010 tarihinde arsalar haline getirilmesi halinde 2010 yılı Aralık ayının sonuna kadar ilgili belediyeye arsa vergisi bildirimini verilecektir.

ÖRNEK 7: Bir arazinin 11/11/2010 tarihinde satın alınması halinde bu tarihten itibaren üç ay içinde ilgili belediyeye arazi vergisi bildirimini verilecektir.

ÖRNEK 8: Bir binanın 4/8/2010 tarihinde satın alınması halinde bu bina için 2010 yılı Aralık ayının sonuna kadar ilgili belediyeye bina vergisi bildirimini verilecektir.

3. Emlak Vergisi Bildiriminin Süresinde Verilmemesi Durumunda Yapılacak İşlemler

3.1. Emlak Vergisi Bildiriminin Süresinde Verilmemesi Halinde Yapılacak Tarhiyat

1319 sayılı Kanunun; 32 nci maddesi, “Bildirim süresinde verilmemesi halinde, vergi idarece tarh edilir...”, 40 ıncı maddesi ise, “Bildirim dışı kalan bina ve arazinin vergi ve cezalarında zamanaşımı, bu bina ve arazinin bildirim dışı bırakıldığı için idarece öğrenildiği tarihi takip eden yılın başından itibaren başlar.” hükmünü amir olup, 9/(a) ve 19/(a) maddelerinde bina ve arazi vergisi mükellefiyetinin 33 üncü maddenin (1) ila (7) numaralı fıkralarında yazılı vergi değerini tadil eden sebeplerin doğması halinde bu değişikliklerin vuku bulduğu tarihi, (8) numaralı fıkrasında yazılı halde ise bu duruma bağlı olarak takdir işleminin yapıldığı tarihi takip eden bütçe yılından itibaren başlayacağı, 11 ve 21 inci maddelerinde de, bina ve arazi vergisinin her bütçe yılının başından itibaren o yıl için tahakkuk etmiş sayılacağı belirtilmiştir.



Öte yandan, 213 sayılı Vergi Usul Kanununun(7) 114 üncü maddesinin birinci fıkrasında, “Vergi alacağının doğduğu takvim yılını takip eden yılın başından başlayarak beş yıl içinde tarh ve mükellefe tebliğ edilmeyen vergiler zamanaşımına uğrar.” hükmü yer almaktadır.

Buna göre, emlak vergisi bildiriminin süresinde verilmemesi halinde vergi idarece tarh edilecek ve bu durumda tarh zamanaşımı bildirimde bulunulmadığının ilgili belediye tarafından öğrenildiği tarihi takip eden yıldan itibaren başlayacaktır.

ÖRNEK: İlgili belediye tarafından, 1990 yılında satın alınan bir taşınmazın bildirimini vermediği 2004 yılında öğrenilmiş ise bu taşınmaza ait emlak vergisi mükellefiyetinin başladığı 1991 yılından itibaren vergi ve cezalarla ilgili olarak 2009 yılının sonuna kadar idarece tarhiyat yapılması mümkün bulunmaktadır. Ancak, 2009 yılı sonuna kadar tarhiyat yapılmadığı takdirde 2004 yılı ve daha önceki yıllar emlak vergileri ve cezaları zamanaşımına uğrayacaktır.

(7) 10/1/1961 tarihli ve 10703 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.

3.2. Emlak Vergisi Bildiriminin Süresinde Verilmemesi Halinde Ceza ve Gecikme Faizi Uygulaması

213 sayılı Kanununun 341 inci maddesinde; “vergi ziyai”, mükellefin veya sorumlunun vergilendirme ile ilgili ödevlerini zamanında yerine getirmemesi veya eksik yerine getirmesi yüzünden verginin zamanında tahakkuk ettirilmemesi veya eksik tahakkuk ettirilmesi olarak tanımlanmış, 344 üncü maddesinde, 341 inci maddede yazılı hallerde

vergi ziyaya sebebiyet verildiği takdirde mükellef veya sorumlu hakkında ziyaa uğratılan verginin bir katı tutarında vergi ziyai cezası kesileceği, kanuni süresi geçtikten sonra verilen vergi

beyannameleri için bu madde uyarınca kesilecek cezanın yüzde elli oranında uygulanacağı, 352 nci maddesinin ikinci derece usulsüzlüklerle ilgili 4 numaralı bendinde vergi kanunlarında yazılı bildirmelerin zamanında yapılmamış olmasının ikinci derece usulsüzlük fiili olduğu hüküm altına alınmıştır. Aynı Kanununun 336 ncı maddesinin birinci fıkrasında da, cezayı istilzam eden tek bir fiil ile vergi ziyai ve usulsüzlük birlikte işlenmiş olursa bunlara ait



cezalardan sadece miktar itibariyle en ağırının kesilmesi öngörülmüştür.

280 sıra numaralı Vergi Usul Kanunu Genel Tebliğinin(8) “1.1.2” bölümünde, kanuni süresi geçtikten sonra verilen beyannameler için vergi ziyai cezasının yüzde elli oranında uygulanacağı açıklanmış olup, kanuni süresinde verilmeyen beyannamelerin, kanuni süresinde verilmekle beraber noksan tahakkuk ettirilen verginin tamamlanmasına ilişkin olarak verilen ek beyannameler ile

kanuni süresinde verilen beyannameye istinaden haksız yere iadesine sebebiyet verilen vergiler için verilen düzeltme beyannamelerinin bu kapsamda değerlendirileceği ve

bu hükmün kanuni süresi geçtikten sonra yapılan bildirimler üzerine kesilecek cezalar için de uygulanacağı açıklanmıştır.

12 Seri No.lu Emlak Vergisi Kanunu Genel Tebliğinin(9) 1.3.6.1. inci bölümü uyarınca, emlak vergisi bildiriminin süresinde verilmemesi üzerine mükellefiyetin başlangıç yılı için idarece yapılacak tarhiyat

(8) 7/12/1999 tarihli ve 23899 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.

(9) 5/8/1981 tarihli ve 17419 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.

sırasında kesilecek ikinci derece usulsüzlük cezası ile vergi ziyai cezasının karşılaştırılarak miktar itibarıyla fazla olan cezanın kesilmesi, verginin zamanında tahakkuk ettirilmediği diğer yıllar için ise sadece vergi ziyai cezasının kesilmesi gerekir.

Diğer taraftan, 213 sayılı Kanununun 112 nci maddesinde ikmalen, re'sen veya idarece yapılacak tarhiyatlarda verginin ait olduğu dönemin normal vade tarihinden, verginin kesinleştiği tarihe kadar geçen süre için gecikme faizi uygulanacağı hükme bağlanmıştır.

ÖRNEK: 2003 yılında satın alınan binaya ait emlak (bina) vergisi bildirimiminin 2010 yılında verilmesi durumunda ilgili yıllar için idarece bina vergisi tarh edilmesi ve mükellefiyetin başlangıç yılı olan 2004 yılı için vergi ziyai cezası ile ikinci derece usulsüzlük cezasının karşılaştırılarak miktar itibarıyla fazla olan cezanın kesilmesi, 2005, 2006, 2007, 2008, 2009 ve 2010 yılları için ise sadece vergi ziyai cezası kesilmesi, ayrıca idarece yapılacak bu tarhiyata gecikme faizi uygulanması gerekmektedir.

4. Sonuç

Bina, arsa ve arazi ile ilgili olarak vergi değerini tadil eden sebeplerin meydana gelmesi halinde (yeni bina inşa edilmesi, bina, arsa ve arazi mükellefinin değişmesi, arazinin parsellemek suretiyle arsalar haline

getirilmesi vs.) emlak vergisinin tarh, tahakkuk ve tahsili açısından emlak vergisi bildirim verilmesi önem arz etmektedir. Bildirim verilmesi için kanun ile belirlenmiş süreler bulunmaktadır. Süresinde bildirimde bulunulmaması halinde ödenecek vergi ile birlikte ceza ve gecikme faizi uygulaması da söz konusu olacaktır. Bu nedenle emlak vergisi mükelleflerinin emlak vergisi bildirim vermelerini gerektiren durumların vukuunda bildirimlerini süresinde vermeleri ödeyecekleri verginin dışında ceza ve gecikme faizi gibi mali külfetlerle karşılaşmamalarını sağlayacaktır.

DENİZ TAŞITLARINDA TESCİL/KAYIT VE BU İŞLEMLERDE VERGİ/HARÇ UYGULAMASI (II)

Umut Serhat İDMAN
Devlet Gelir Uzmanı
Gelir İdaresi Başkanlığı

1. Giriş

Dergimizin geçen sayısında yayınlanan yazımızda, ülkemizde

deniz taşıtlarının tescil/kaydına ilişkin olarak hâlihazırda mevcut olan 3 kayıt/sicil mekanizmasından ikisini; 6762 sayılı Türk Ticaret Kanunu hükümlerine göre kurulmuş “Milli Gemi Sicili” ile 4490 sayılı Türk Uluslararası Gemi Sicili Kanunu ile kurulmuş “Türk Uluslararası Gemi Sicili”ni incelemiştik.

Bu çerçevede, bu yazımızda 491 sayılı Denizcilik Müsteşarlığının Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname hükümlerine göre oluşturulan “Bağlama Kütüğü”nü, kapsam, şekil ve vergi/harç yükü açısından ele alacağız.

2. Deniz Taşıtlarının Sicili

2.1. Milli Gemi Sicili*

2.2. Türk Uluslararası Gemi Sicili*

2.3. Bağlama Kütüğü

2.3.1. Kapsam ve Kayıt

Bağlama Kütüğü, 491 sayılı Denizcilik Müsteşarlığının Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnameye 16/05/2009 tarihli ve 27230 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 5897 sayılı Kanunla eklenen “Ek Madde 12” ile 2009 yılında oluşturulmuştur.

Bağlama Kütüğüne;

a) 18 Gros tonilatunun altında olup Milli Gemi Siciline tescil edilmemiş ticari gemiler,

b) Türk Ticaret Kanununun bayrak çekme hükümlerine bağlı olmaksızın;

– Ticari amaçla işletilmekte olup, gemi sicillerine kaydedilmemiş deniz araçları,

* Uzman Görüş Dergisi Ekim 2010 sayısında ayrıntılarıyla ele alınmıştır.

* Uzman Görüş Dergisi Ekim 2010 sayısında ayrıntılarıyla ele alınmıştır.

- Ticari amaçla işletilen iç su araçları,
- Özel kullanıma mahsus gemi, deniz ve iç su araçları,

zorunlu olarak kaydedilmektedir.

Ancak Milli Gemi Siciline tescili zorunlu olan gemiler, Türk Uluslararası Gemi Siciline tescilli ticari gemi ve deniz araçları ile silahlı kuvvetlere ait gemi, deniz ve iç su araçları bu kapsam dışında yer almaktadır.

Bağlama Kütüğü, her liman başkanlığında ve liman başkanlığının yetki alanında bulunmayan iç sularda

belediye başkanlıkları bünyesinde kurulmuş olup, kayıtların hangi belediye başkanlıkları bünyesinde tutulacağı Denizcilik Müsteşarlığınca belirlenmektedir.

Bağlama Kütüğüne kayıt kapsamında yer alan gemi, deniz ve iç su araçlarının malik veya işletenlerinin, gemi, deniz ve iç su araçlarını Bağlama Kütüğüne kayıt ettirmeleri ve ruhsatname almaları zorunludur.

Kayıt için başvuru, kayıt altına alınacak veya kayıt değişikliği yapılacak gemi, deniz ve iç su aracı için iktisap veya kayıt değişikliğini gerektiren işlem tarihinden itibaren bir ay içerisinde malik veya işleteni tarafından ilgili

liman veya belediye başkanlığına yazılı olarak yapılır. Bu sürelerde kayıt başvurusunda bulunulmayan gemi, deniz ve iç su araçları, ilgili liman başkanlığı veya belediye tarafından re'sen tescil edilir. (Bağlama Kütüğü uygulamasının yürürlüğe girdiği 30.06.2009 tarihi itibarıyla mevcut gemi, deniz ve içsu araçları ise altı ay içinde,

30.12.2009

tarihine kadar kayıt edilmiş; bu süre içinde başvurulmayarak kaydedilemeyen gemi, deniz ve iç su araçları

re'sen kaydedilmiştir.)

Yabancı uyruklu gerçek kişilere ait ve özel kullanıma mahsus gemi, deniz ve iç su araçları, talep ve Denizcilik Müsteşarlığınca uygun bulunması halinde Bağlama Kütüğüne kaydedilebilmektedir.

Bağlama Kütüğüne kayıt edilen her bir gemi, deniz ve iç su aracı için ruhsatname düzenlenmekte, bu ruhsatnameler Bağlama Kütüğüne tutulduğu liman başkanlığı veya belediye tarafından her yıl vize edilmektedir. Vizenin geçerlik süresi bir yıl olup süresinde vize edilmeyen ruhsatnameler geçerliğini yitirmektedir. Özel kullanıma tahsisli gemi,



deniz ve iç su araçları için düzenlenen ruhsatnameler ise beş yıla kadar vize edilebilmektedir.

2.3.2. Harç Uygulaması

Bağlama Kütüğüne kayıt edilen gemi, deniz ve iç su araçları için düzenlenecek ruhsatnameler ve bu ruhsatnamelerin vizeleri, 492 sayılı Harçlar Kanununa bağlı (8) sayılı tarifinin “XIII- Bağlama Kütüğü ruhsatnamelerinden ve bunların vizelerinden alınacak harçlar” bölümünde belirlenen harca tabi tutulmaktadır.

Bu çerçevede, gemi, deniz ve iç su araçlarına verilecek Bağlama Kütüğü ruhsatnameleri ve

bu ruhsatnamelere uygulanacak vize işlemleri harca tabi tutulmaktadır. Ancak ruhsatnamenin düzenlendiği yıl ayrıca vize harcı alınmayacaktır.

Harç tutarı gemi, deniz ve iç su araçlarının boyu esas alınarak tespit edilir. Aracın boyunun tespitinde bir metreden küçük değerler dikkate alınmamaktadır. Tahsil olunacak harç tutarı diğer maktu harçlar gibi her yıl yeniden değerlendirme oranında artırılmaktadır. Harç uygulaması aşağıdaki tabloya göre yürütülmektedir:

Kategori	Uzunluk	Harç Tutarı (2010 yılı için)
5 metreye kadar olanlar	0,00 m - 4,99 m	Harca tabi değil
5 metreden 9 metreye kadar olanlar	5,00 m - 8,99 m	220 TL
9 metreden 12 metreye kadar olanlar	9,00 m - 11,99 m	440 TL
12 metreden 20 metreye kadar olanlar	12,00 m - 19,99 m	880 TL
20 metreden 30 metreye kadar olanlar	20,00 m - 29,99 m	1.760 TL
30 metreden büyük olanlar	30,00 m ve üzeri	3.520 TL

Münhasıran balıkçılık ve münhasıran taşımacılık faaliyetinde kullanıldığı Denizcilik Müsteşarlığınca kayıt altına alınıp belgelendirilen gemi, deniz ve iç su araçları için harç aranılmamaktadır. Ruhsatnamelerinin kullanım amacı bölümüne, münhasıran balıkçılık faaliyetinde kullanıldığına ilişkin olarak “balıkçılık” ibaresi; münhasıran deniz taşımacılığı faaliyetinde kullanıldığına

ilişkin olarak “taşımacılık” ibaresi işlenen gemi, deniz ve iç su araçlarının ruhsatnamelerinden ve vize işlemlerinden harç alınmamaktadır.

Özel kullanıma tahsisli gemi, deniz ve iç su araçları için düzenlenen ruhsatnamelerin beş yıla kadar(5 yıl dâhil) vize edilmesi durumunda harç, içinde bulunulan yıl tarifesi esas alınarak her bir yıl için ayrı ayrı hesaplanarak tahsil edilecektir.

Ruhsatnamenin düzenlenmediği veya vize işleminin yapılmadığı süre için geriye yönelik harç aranılmayacaktır. Ancak bu durum, 491 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Ek 12 nci maddesinde öngörülen idari para cezası uygulamasına engel teşkil etmeyecektir.

Örneğin, 24/11/2009 tarihinde ruhsatnamesi alınmış olan ve vize işlemi 24/11/2010 tarihinde gerçekleştirilmesi gereken bir deniz aracına ilişkin vize işleminin 10/02/2012 tarihinde yapılması durumunda harç, bu tarihten itibaren bir yıllık süre (10/02/2012- 10/02/2013) için tahsil edilecek olup 24/11/2010 tarihi ile 10/02/2012 tarihi arasındaki süre için harç aranılmayacaktır. Ancak söz konusu aracın maliki/işleteni adına, zamanında vize işleminin gerçekleştirilmemesi nedeniyle tahsil edilemeyen harcın iki katı tutarında idari para cezası kesilecektir.

Bağlama Kütüğü harçları yıllık harç kapsamında yer almamakta olup harç,

ruhsatnamenin düzenlendiği veya vize işleminin yapıldığı tarihte doğmaktadır. Ruhsatname düzenlenebilmesi ve vize işleminin yapılabilmesi için harcın peşin olarak tahsil edilmesi gerekmektedir.

Harca tabi olmayan gemi, deniz ve iç su araçları için de ruhsatname düzenlenecek ve bu ruhsatnameler vize edilecektir.



2.3.3. İdari Para Cezası Uygulaması

491 sayılı Denizcilik Müsteşarlığının Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnameye 5897 sayılı Kanunla eklenen Ek 12 nci maddenin 5 inci ve 6 ncı fıkralarında “Ruhsatnamesi olmayan veya zamanında vize işlemi yapılmayan gemi, deniz ve iç su aracının maliki ve işletenine, tescil edilmemesi

nedeniyle tahsil edilemeyen ruhsat ve vize harç tutarının iki katı idari para cezası verilir ve bu gemi, deniz ve iç su araçlarına, denizcilik mevzuatına göre verilmesi zorunlu belgeleri düzenlenmez, liman veya iç su dâhilinde bile olsa sefere çıkmasına izin verilmez.

İdari para cezaları liman başkanlıkları ve belediyeler tarafından verilir. Bu madde uyarınca verilecek idari para cezaları bir ay içerisinde ödenir. Bu idari para cezaları hakkında 30/3/2005 tarihli ve 5326 sayılı Kabahatler Kanunu hükümleri uygulanır.” hükümlerine yer verilmiştir.

Bu çerçevede, ruhsatnamesi olmayan veya zamanında vize işlemi yapılmayan gemi, deniz ve iç su aracının maliki ve işletenine, tahsil edilemeyen ruhsat/vize harç tutarının iki katı idari para cezası uygulanmaktadır.

Harçtan müstesna olan veya harcın tarifesine dâhil olmayan gemi, deniz ve iç su araçları için, idari para cezası uygulanamayacaktır. Zira, idari para cezasının hangi değer üzerinden hesaplanacağına kanunda düzenlenmemiş olması ve Anayasa ile Ceza Hukukunun esas aldığı temel ilkelerden birisi olan “Kanunsuz ceza olmaz.” ilkesi nedeniyle söz konusu gemi, deniz ve iç su araçlarına idari para cezası uygulanmasına imkân bulunmamaktadır.

5326 sayılı Kabahatler Kanunu hükümlerinin uygulandığı idari para cezaları, liman başkanlıkları ve belediyeler tarafından verilmektedir.

3. Sonuç

Ülkemizde deniz araçlarının tesciline ilişkin olarak 2009 yılına kadar iki sicil bulunmaktaydı. Bunlardan; “Milli Gemi Sicili” temel sicil olup bazı araçlar için tescil zorunluluğu bulunmaktadır. Diğer sicil konumundaki “Türk Uluslararası Gemi Sicili” ise tamamen ihtiyari olup Türk Denizciliğinin teşvikine yöneliktir.

2009 yılında oluşturulan Bağlama Kütüğü ise -her ne kadar hukuki anlamda tam olarak “sicil” denemeyecek olsa da- iki sicilden de izler taşıyan farklı bir kayıt mekanizmasıdır. Burada öncelikli amaçlar, yukarıda bahsettiğimiz iki sicile tescil edilmemiş araçları kayıt altına almak ile mali yükü düşük, kolay bir uygulama ile iç sularımızdaki araçlarda Türk bayrağını yaygınlaştırmaktır.

Bu çerçevede, Bağlama Kütüğüne kaydedilen araçlara harç yükü getirilirken, deniz taşıtlarına yönelik motorlu taşıtlar vergisi uygulamasına da son verilmiştir. Böylelikle, deniz taşıtlarının tamamında aracın tesciline ilişkin motor gücü ve yaşa

göre farklılaştırılmış vergi yükü ortadan kaldırılarak, Bağlama Kütüğüne kayıt kapsamındaki deniz araçlarının kaydında aracın uzunluğuna göre harç ihdas edilmiştir.

Görüldüğü üzere, tüm bu kayıt/tescil mekanizmaları -kendi içinde farklı usul ve esaslara sahip olmakla birlikte- üç tarafı denizlerle çevrili olan Ülkemizde, denizcilik alanında var olan potansiyeli kayıt altına almak, hayata geçirmek ve geliştirmek amacıyla hukuki, idari ve mali çerçeveler oluşturmaktadır.



Habibe AKSU
Devlet Gelir Uzmanı
Gelir İdaresi Başkanlığı

ÇEVRE TEMİZLİK VERGİSİ

1. Giriş

2464 sayılı
Belediye
Gelirleri
Kanununun
10 mükerrer
44 üncü
maddesine

göre, belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde bulunan ve belediyelerin çevre temizlik hizmetlerinden yararlanan konut, iş yeri ve diğer şekillerde kullanılan binalar çevre temizlik vergisine tabi tutulmuştur.

Çevre temizlik hizmetinden, konut, işyeri ve diğer şekillerde kullanılan binalarda yeme, içme, kullanma, büro ve benzeri faaliyetler sonucu veya park ve piknik alanları gibi yerlerde oluşan ve çevrenin kirlenmesine neden olan her türlü çevresel atıkların, çevre ve insan sağlığına olumsuz etkilerinin önlenmesi için düzenli bir şekilde toplanması, taşınması, geri kazanılması, düzenli depolanması ve bertarafı suretiyle çevreye ve insan sağlığına zararsız hale getirilmesi ve bu suretle ekonomiye katkı sağlama işlemlerinin tümünün veya

birkaçının anlaşılması gerekir.

2. Çevre Temizlik Vergisinin Tarihçesi

2.1. 1/1/1994-1/1/2004 Tarihlerinde Çevre Temizlik Vergisi

Çevre temizlik vergisi, 3914 sayılı Kanunla 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanununa eklenen mükerrer 44 üncü madde ile düzenlenmiş ve 01/01/1994 tarihinden itibaren belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde bulunan ve belediyelerin katı atık toplama ve kanalizasyon hizmetlerinden yararlanan konut, iş yeri ve diğer şekillerde kullanılan binalardan alınmaya başlanmıştır.

Çevre temizlik vergisinin mükellefi, binaları kullananlar ve boş binalarda da binaların sahipleri olarak belirlenmiş olup, Kanunla binalar 7 grup ve 5 dereceye ayrılmış ve binaların hangi gruba gireceği Bakanlar Kurulunca; dereceleri ise belediye meclislerince tespit edilmiştir. Konutlar ise yedinci gruba dâhil edilmiş ve verginin

(¹⁰) 29/05/1981 tarihli ve 17354 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

tarifesi konut, iş yeri ve diğer şekillerde kullanılan binalar için aylık olarak belirlenmiş ve Ocak ve Temmuz aylarında olmak üzere iki eşit taksitte ödenmesi öngörülmüştür.

Söz konusu verginin tarifesi her yıl yeniden değerlendirilme oranının yarısı oranında artırılmakta ve atık su ile ilgili çevre temizlik vergisi de, su ve kanalizasyon hizmetleri ayrı bir kanunla kurulmuş olan belediyeler dışında uygulanmakta ve tarifesi de tüketilen su bedelini aşmamak üzere belediye meclislerince belirlenmekte ve su faturaları ile tahsil edilmekteydi.

Ayrıca, toplanan çevre temizlik vergisinin % 10'u Çevre Kirliliğini Önleme Fonuna, büyükşehir belediye sınırları içerisinde bulunan belediyeler tarafından tahsil edilen verginin % 20'si ise çöp imha tesislerinin kuruluşunda kullanılmak üzere büyükşehir belediyelerine aktarılmakta ve verginin, büyükşehir belediyeleri içinde bulunanlar hariç olmak üzere kalkınmada öncelikli

yörelere ile nüfusu 5000'den az olan belediyelerde % 50 indirimli uygulanmaktaydı.

2.2. Çevre Temizlik Vergisinde Yapılan Değişiklikler

1. 4444 sayılı Kanunla 01/01/2000 tarihinden geçerli olmak üzere çevre temizlik vergisinin Ocak ve Temmuz olan ödeme süreleri, emlak vergisinin ödeme süreleri olan birinci taksiti, Mart, Nisan ve Mayıs ayı, ikinci taksiti, Kasım ayı olarak değiştirilmiştir.

2. 4629 sayılı Kanunla 01/01/2002 tarihinden

geçerli olmak üzere "Çevre Kirliliği Önleme Fonuna" ve "fona" ibareleri "Çevre Bakanlığı Merkez Saymanlık Müdürlüğü hesabına" şeklinde değiştirilmiştir.

3. 5035 sayılı Kanunla çevre temizlik vergisi 01/01/2004 tarihinden itibaren aşağıda belirtildiği şekilde yeniden düzenlenmiştir.

Yapılan düzenlemeye göre;

- Bu verginin kapsamına, belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde bulunan ve belediyenin temizlik hizmetlerinden



yararlanan konut, işyeri ve diğer şekilde kullanılan binalar alınmış ve daha önce vergiye tabi olan boş binalar vergi kapsamından çıkarılmıştır.

- Konutlara ait verginin, tüketilen su miktarı esas alınarak metreküp başına 100.000 TL olarak ödenmesi esası getirilmiştir.

- İşyeri olarak kullanılan binalara ait çevre temizlik vergisi ise daha önce olduğu gibi, belediyelerce maktu vergi tarifesine göre yıllık olarak tahakkuk ettirilecek ve emlak vergisi taksit süreleri içerisinde iki eşit taksitte ödenecektir.

- Büyükşehir belediyesi bulunan yerlerde su ve kanalizasyon idarelerince tahsil edilecek verginin % 80'i büyükşehir dahilindeki ilçe ve belde belediyelerine; % 20'si de münhasıran çöp imha tesislerinde kullanılmak üzere büyükşehir belediyesine aktarılması öngörülmüş ve Çevre Kirliliğini Önleme Fonuna aktarılan %10'luk pay kaldırılmıştır.

- Çevre temizlik vergisi tarifesinde yer alan ve yıllık vergi tutarları ile konutlar için su tüketim miktarı esas alınmak suretiyle metreküp başına alınan maktu vergi miktarının, her yıl, yeniden değerlendirilmesinde artırılmak suretiyle tespit edilmesi öngörülmüştür.

- Belediyelerin kanalizasyon hizmetleri karşılığı olarak daha önce su tüketim bedeli üzerinden almakta oldukları atık suya ilişkin çevre temizlik vergisi 1/1/2004 tarihinden itibaren kaldırılmıştır.

4. 5281 sayılı Kanunla yapılan değişiklikle, 01/01/2005 tarihinden itibaren konutlara ait çevre temizlik vergisi tarifesi büyükşehir belediyeleri ve diğer belediyeler olarak iki farklı tarife şeklinde düzenlenmiş ve işyeri ve diğer şekillerde kullanılan binalara ilişkin tarifinin de büyükşehir belediyelerinde % 25 artırımlı uygulaması esası getirilmiştir.



3. Konutlara Ait Çevre Temizlik Vergisi

Barınma amacı ile oturlan, dolayısıyla konut olarak kullanılan yerlerde,

içme veya temizlik için su kullanan gerçek ve tüzel kişilerle belediyeler veya büyükşehir belediyesi bulunan yerlerde ise su ve kanalizasyon idareleri arasında bir hizmet sözleşmesi yapılmakta ve hizmet sözleşmesi yapan bu gerçek ve tüzel kişiler de “abone” olarak adlandırılmaktadırlar.

Dolayısıyla konutların vergilendirilmesinde, kullandıkları konuta ait su aboneliği bulunanlar, çevre temizlik vergisinin de mükellefi olup, adlarına su bedeli ile birlikte tahakkuk edecek çevre temizlik vergisini de ödemekle yükümlü bulunmaktadır.

Belediyenin çevre temizlik hizmetlerinden yararlanan ve su ihtiyacını belediyece tesis edilmiş su şebekesinden karşılayan konutlara ait Çevre Temizlik Vergisi su tüketim miktarı esas alınmak suretiyle hesaplanmakta ve su faturasında ayrıca gösterilmek suretiyle tahakkuk ettirilmektedir. Bu suretle tahakkuk eden vergi, su tüketim bedeli ile birlikte belediyelerce tahsil edilmektedir.

Su ve kanalizasyon hizmetleri ayrı bir kanunla düzenlenmiş bulunan büyük şehir belediye sınırları ve mücavir alanlardaki konutlara ait çevre temizlik vergisi ise 20.11.1981 tarihli ve 2560 sayılı Kanun hükümlerine göre kurulan su ve kanalizasyon idarelerince tahsil edilmesi

gerekmektedir.

3.1. Konutlara Ait Çevre Temizlik Vergisinin Ödeme Şekli

3.1.1. Belediye Su Şebekesinden Faydalanan Konutlar

Belediye su şebekesinden faydalanan konutlara ait çevre temizlik vergisi, konutları kullananların su tüketim miktarı esas alınmak suretiyle su tüketim bedeli ile birlikte tarh ve tahakkuk ettirileceğinden, konutların yıl içinde kullanılmaya başlanması halinde, mükellefler tarafından ilgili belediyelere, büyükşehir belediyesi bulunan yerlerde ise su ve kanalizasyon idarelerine bildirim verilmesine gerek bulunmamaktadır.

Konutlara ait çevre temizlik vergisi Belediye Gelirleri Kanununun mükerrer 44 üncü maddesine göre su tüketim miktarı esas alınmak sureti ile metreküp başına hesaplanmaktadır. Konutlar için su tüketim miktarı esas alınmak suretiyle hesaplanan çevre temizlik vergisini mükellefler su tüketim bedeli ile birlikte su faturası ile ödemektedirler.

3.1.2.Su İhtiyacını Belediyece Tesis Edilmiş Su Şebekesi Haricinden Karşılayan Konutlar

Belediyenin çevre temizlik hizmetlerinden yararlanan ancak, su

ihtiyacını belediyece tesis edilmiş su şebekesi haricinden karşılayan konutlara ilişkin çevre temizlik vergisinin, yıllık tutarı itibarıyla tahakkuk ettirilmesi, birinci taksitinin emlak vergisinde olduğu gibi her yılın Mart, Nisan ve Mayıs aylarında, ikinci taksiti ise Kasım ayı içinde ödenmesi gerekmektedir.

4. İşyerleri ve Diğer Şekilde Kullanılan Binalara Ait Çevre Temizlik Vergisi

İşyerleri ve diğer şekilde kullanılan binalardan Belediye Gelirleri Kanununun mükerrer 44 üncü maddesinin beşinci fıkrasında yer alan yıllık vergi tarifesine göre çevre temizlik vergisi alınmaktadır.

4.1. Büyükşehir Belediyelerinde Uygulanacak Çevre Temizlik Vergisi

Belediye Gelirleri Kanununun mükerrer 44 üncü maddesinin beşinci fıkrasına göre, Büyükşehir Belediyelerinde çevre temizlik vergisi, diğer belediyelerde uygulanan çevre temizlik vergisi tutarları % 25 artırılarak uygulanmaktadır. Buna göre Büyükşehir Belediyelerinde uygulanacak olan çevre temizlik vergisi tarifesi aşağıda yer almaktadır.

4.2. İşyerleri ve Diğer Şekilde Kullanılan Binalara Ait Çevre Temizlik Vergisi Ödeme Şekli

Belediye Gelirleri Kanununun mükerrer 44 üncü maddesine göre; iş yeri ve diğer şekillerde kullanılan binalara ait çevre temizlik vergisi,



belediyelerce binaların tarifedeki derecelere intibak ettirilmesi üzerine her yılın Ocak ayında yıllık tutarı itibarıyla tahakkuk etmiş sayılmaktadır. Tahakkuk eden vergi, bir defaya

mahsus olmak üzere, belediyelerin ilan mahallerinde bir ay süreyle topluca ilan edilmektedir. İş yeri ve diğer şekilde kullanılan binalarla ilgili olarak tahakkuk eden çevre temizlik vergisinin, yıllık tutarı itibarıyla tahakkuk ettirilmesi, birinci taksitinin emlak vergisinde olduğu gibi her yılın Mart, Nisan ve Mayıs aylarında, ikinci taksitinin ise Kasım ayı içinde ödenmesi gerekmektedir.

5. Binaların Yıl İçinde Kullanılmaya Başlanması Durumunda Çevre Temizlik Vergisi Uygulaması

Belediyenin çevre temizlik hizmetlerinden yararlanan ancak, su ihtiyacını belediyece veya büyükşehir belediyelerine bağlı su ve kanalizasyon idarelerince tesis edilmiş su şebekesi haricinden karşılayan konutlar ile işyeri ve diğer şekillerde kullanılan binaların yıl içinde kullanılmaya başlanması halinde, mükellefler; kullanmaya başladıkları tarihten itibaren 30 gün içinde bildirim vererek mükellefiyetlerini başlatacaklardır.

Ancak, kullandıkları binalarla ilgili olarak daha önce bildirim veren mükellefler, grup, derece veya mükellefiyetlerinde herhangi bir değişiklik olmadığı sürece bildirimde bulunmayacaklar ve vergi her yılın Ocak ayında kendiliğinden tahakkuk etmiş sayılacaktır.

Söz konusu binaların yıl içinde kullanılmaya başlanması halinde; yıllık vergiden, mükellefiyetin başladığı tarihten (bu tarih dâhil) o yılın sonuna kadar olan süreye tekabül eden vergi, bildirim verme süresi içinde tahakkuk ettirilecektir.

Verginin ödenmesi ise;

- Mükellefiyetin ilk taksit süresi geçmeden başlaması halinde, yarısı emlak vergisinin birinci taksit süresi

içinde, yarısı da Kasım ayı içinde,

- Mükellefiyetin ilk taksit süresi geçtikten sonra ancak, yılın ilk yarısında başlaması halinde ise tahakkuk edecek verginin yarısı bildirim verme süresi içinde, yarısı ise Kasım ayı içinde,
- Mükellefiyetin yılın ikinci yarısında ve taksit süresi geçmeden başlaması halinde, bildirim verme süresi içinde tahakkuk edecek verginin tamamı Kasım ayı içinde,
- Mükellefiyetin ikinci taksit süresi geçtikten sonra başlaması halinde ise bildirim verme süresi içinde,

yapılacaktır.

Örnek: Binanın 01.06.2008 tarihinde kullanılmaya başlaması halinde, mükellefiyetin ilk taksit süresinin geçmesi ve yılın ilk yarısında başlaması nedeniyle çevre temizlik vergisi bildirimiminin 01.07.2008 tarihine kadar verilmesi ve bu süre içinde tahakkuk edecek verginin yarısının bildirim verme süresi içinde, yarısının da Kasım ayı içinde ödenmesi gerekmektedir.

6. İndirimli Çevre Temizlik Vergisi Uygulaması

Belediye Gelirleri Kanununun 5035 sayılı Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunla(11) değişik mükerrer 44 üncü maddesinin on ikinci fıkrasına göre, Bakanlar Kurulu, beşinci fıkradaki tarifede yer alan bina gruplarını belirlemeye ve bu maddenin dördüncü ve beşinci fıkralarında yer alan tutarları yöreler, belediyelerin nüfusları ve bina grupları itibariyle ayrı ayrı dörtte birine kadar indirmeye veya yarısına kadar artırmaya yetkili bulunmaktadır.

Bu yetkiye istinaden 2005/9817 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla(12) konutlarda su tüketim miktarı esas alınmak suretiyle uygulanması gereken çevre temizlik vergisi miktarı ile işyerleri ve diğer şekilde kullanılan binalara ait tarifede yer alan çevre temizlik vergisi tutarlarının Büyükşehir Belediye sınırları içinde bulunanlar hariç olmak üzere, kalkınmada öncelikli yörelerdeki belediyeler ile nüfusu 5000'den az olan belediyelerde % 50 indirimli uygulanması sağlanmıştır.

7. Sonuç

Çevre temizlik vergisi, çevre temizlik hizmetinden yararlanan konutlarda su

faturaları ile tahsil edilecektir. İş yerleri ve diğer şekillerde kullanılan binalarda da yıllık tarifeye göre, belediyenin çevre temizlik hizmetlerinden yararlanan ancak, su ihtiyacını belediyece tesis edilmiş su şebekesi haricinden karşılayan konutlarda ise yıllık tarifenin yedinci grubunun belediye meclisince belirlenecek derecesi üzerinden tahsil edilecektir. Kalkınmada öncelikli yörelerdeki belediyeler ile nüfusu 5000'den az olan belediyelerde çevre temizlik vergisi % 50 indirimli uygulanacaktır.

(¹¹) 02/01/2004 tarihli ve Mükerrer 25334 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

(¹²) 26/12/2005 tarihli ve 26035 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.



Cengizhan DOĞRUYOL
Gelir İdaresi Başkanlığı
KKDF Şubesi Müdürü

SORU VE CEVAPLARLA KAYNAK KULLANIMI DESTEKLEME FONU VE UYGULAMASI

Kaynak Kullanımını Destekleme Fonunun uygulaması 01.01.2002 tarihinden bu yana Maliye Bakanlığınca yürütülmektedir.

SORU 3- En Fazla hangi oranda KKDF kesintisi yapılabilir?

Cevap: 4684 sayılı Kanunun geçici 3 üncü maddesinin (a) bendinde, KKDF kesinti oranlarını sıfıra kadar indirmeye veya 15 puana kadar yükseltmeye veya kesintiyi tümüyle kaldırmaya Bakanlar Kurulu'nun yetkili olduğu belirtilmiştir. Bu sebeple kesintinin alt sınırı % 0, üst sınırı % 15 olup, mevcut düzenlemeye göre % 15 oranının üzerine çıkılamaz.

SORU 4- Fonların tasfiye edilmiş olmasından ne anlaşılmalıdır?

Cevap: 4568, 4629 ve KKDF'nin de içinde yer aldığı 4684 sayılı Kanunlarla, fon mevzuatının geneline ilişkin düzenlemeler yapılmıştır. Bu düzenlemelerle fon sisteminin kontrol altına alınması ve tasfiyesi gerçekleştirilmiştir. Bu tasfiye işleminde üç prensip gözetilmiştir.

- Sözü edilen kanunlarla yürürlükten kaldırılan fonların gelirlerinin tahsiline devam edilmiştir.
- Fon gelirleri bütçe geliri haline getirilmiştir.

SORU 1- Fon kelimesi ne anlama gelir ve Kaynak Kullanımını Destekleme Fonunun (KKDF) mahiyeti nedir?

Cevap: Fon, belli bir amacın gerçekleştirilmesinde kullanılmak üzere özel bir hesapta tutulan para şeklinde tanımlanabilir. KKDF de bir fon olup, esas itibarıyla kredili işlemleri yönlendirmek amacıyla düşünülmüş bir para-maliye-kredi politikası aracı niteliğindedir. Merkez Bankası, bu fonu 1988 yılında uygulamaya koymuş ve 2002 yılına kadar fiilen yürütmüştür. 2002 yılından sonra ise, kaynak kullanımını destekleme fonuna ilişkin bazı yetkiler Maliye Bakanlığına verilmiştir.

SORU 2- KKDF'nin hukuki dayanağı var mıdır?

Cevap: KKDF kesintilerinin hukuki dayanağı 4684 sayılı Kanundur. Bu Kanunun geçici 3 üncü maddesinin (a) bendi ile KKDF kesintilerin, bu konuda yeni bir düzenleme yapıncaya kadar yürürlükten kaldırılan hükümlere göre doğrudan genel bütçeye gelir kaydedilmek üzere tahsiline devam edilmesi hükme bağlanmıştır. Bu hüküm uyarınca,

- Fonlara ilişkin özel hesaplar kapatılmıştır.

Netice itibariyle, genel olarak fon yükümlülüğü tamamen kaldırılmamış, fon gelirleri bütçe sistemi içine alınmıştır.

SORU 5- KKDF tasfiye edilmiş olmasına rağmen hala nasıl tahsil edilebiliyor?

Cevap: Yukarıda fon sisteminin geneli için söylenenler özelde KKDF için de geçerlidir. 31.12.2001 tarihi itibarıyla yapılan düzenleme ile diğer fonlarda olduğu gibi KKDF'nin de tahsiline devam edilmesi, ancak toplanan gelirlerin özel bir hesapta tutulmasına son verilmesi sağlanmıştır. Bu sebeple KKDF 31.12.2001'den sonra genel bütçe geliri olarak toplanmaya devam edilmektedir.

SORU 6- KKDF tahsilâtının (kesintilerinin) hukuki dayanağı olmadığı iddiası yargı organlarıncaya kabul edilmiş midir?

Cevap: KKDF kesintilerinin hukuki dayanağı olmadığı ya da yetkisiz bir şekilde tahsilat yapıldığı yönündeki iddialar, müstekar hale gelmiş Danıştay kararları ile reddedilmiştir. Ayrıca, idare, vergi ve bölge idare mahkemelerinin de aynı mahiyette vermiş oldukları onlarca karar ile KKDF'nin tahsilinde herhangi bir hukuka aykırı durum olmadığı ortaya çıkmış durumdadır.

SORU 7- KKDF Mevzuatını oluşturan temel metinler nelerdir?

Cevap: Bugün itibariyle, bu fonun uygulaması,

- 26.08.1989 tarihli ve 20264 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan

12.05.1988 tarih ve 88/12944 sayılı Kararnameye ilişkin KKDF Hakkında 6 Sıra No.lu Tebliğ,

- 01.01.2002 tarihine kadar T.C. Merkez Bankasının yayımlanmış olduğu çeşitli tebliğ ve talimatları ile
- Maliye Bakanlığı tarafından çıkarılan 2002/4 Seri No.lu Uygulama İç Genelgesine uygun şekilde yürütülmektedir.

SORU 8- Tüketici kredisi ne demektir?

Cevap: 4077 sayılı Kanunun 10 uncu maddesinde, tüketici kredisi, tüketicilerin bir mal veya hizmet edinmek amacıyla kredi verenden nakit olarak aldıkları kredi olarak tanımlanmıştır. 6 No.lu Tebliğde ise "gerçek kişilere ticari amaçla kullanılmamak kaydıyla kullanılan krediler" tüketici kredisi sayılmıştır.



SORU 9- Tüketici kredileri üzerinden KKDF kesintisi yapılmasının hukuki dayanağı nedir?

Cevap: 12.05.1988 Tarih ve 88/12944 Sayılı Kararnameye ilişkin Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu Hakkında 6 No.lu Tebliğin 2 nci maddesi gereğince; bankalar ve finansman şirketlerince kullanılan tüketici kredileri fon kesintisine tabi tutulmaktadır.

SORU 10- Tüketici kredileri üzerinden hangi oranda fon kesintisi yapılması gerekmektedir?

Cevap: 28.10.2010 tarih ve 27743 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 2010/974

sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile tüketici kredilerinde fon kesintisi oranı % 15 olarak tespit edilmiş ve Kararname yayımı tarihinde yürürlüğe girmiştir.

SORU 11- Tüketici kredilerinde yeni KKDF uygulamasına ilişkin 2010/974 sayılı Kararnamenin hukuki dayanağı nedir?

Cevap: Bakanlar Kurulu Kararnamelerinin başlangıç bölümünde Bakanlar Kuruluna bu düzenlemeyi yapma yetkisini veren yasal düzenlemeler tek tek sayılmak suretiyle belirtilmektedir. 2010/974 sayılı Kararnamenin başlangıç kısmında, hukuki dayanak olarak 4684 sayılı Kanun gösterilmiştir. 2010/974 sayılı BKK ile fon kesintisi oranı % 10'dan % 15'e yükseltilmiş, yani üst sınır aşılmamış ve 4684 sayılı Kanunla verilen yetkinin dışına çıkılmamıştır.

SORU 12- % 15 oranı hangi tüketici kredilerine uygulanacaktır?

Cevap: 28.10.2010 tarihinden itibaren kullanılacak tüketici kredilerinin yanı sıra, anılan tarih itibariyle taksit ödemeleri halen devam etmekte olan tüketici kredilerinin bu tarihten itibaren tahakkuk edecek faizlerine de % 15 oranının uygulanması öngörülmüştür.

SORU 13- % 15 oranının açık kredilerin devam eden taksitlerine uygulanması hangi gerekçelerle savunulabilir?

Cevap: 4684 sayılı Kanunun Geçici 3/a maddesinde bu kesintilerin vergi kanunlarındaki **tahakkuk** ve tahsilât hükümlerine göre takip edileceği hükme bağlanmıştır. 6 No.lu Tebliğin 2 nci maddesinde "fon kesintileri, Türk Lirası kredilerde tahakkuk

ettirilen faiz tutarı üzerinden,..... tahakkuk ettirilen faizlere ek olarak.....hesaplanarak Fon'a yatırılır." denilmektedir. Bu madde de faiz tahakkuk devreleri itibariyle fon kesintisi yapılmasını öngörülmektedir.

Aynı husus 2002/4 Seri No.lu Uygulama İç Genelgesinde de ifade edilmiştir. Bu İç Genelgede ayrıca, Türk Lirası kredilerde faiz tahakkukunun yapıldığı ay "dönem" olarak nitelendirilmiş, takip eden ayın 15 inci günü ise "vade tarihi" şeklinde gösterilmiştir.

SORU 14- Geriye yürüme ilkesi nedir? Yeni Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu (KKDF) oranının halen ödemeleri devam eden krediler için gelecek taksitlere uygulanması geriye yürüme midir?

Cevap: Yasaların geriye yürümezliği ilkesi, yasaların yayımı tarihinden sonraki olaylara uygulanmasını gerektirir.

Yukarıdaki soruda izah edildiği üzere Türk Lirası olarak kullanılan tüketici kredilerinde, fon kesintisi faiz tahakkuku ile doğmakta ve tahakkuk eden faizlere ek olarak kesinti yapılmaktadır.

Türk Lirası olarak kullanılan tüketici kredilerinde, kredinin kullanıldığı tarihe herhangi bir atıf yapılmamaktadır. Dolayısıyla da fon kesintisinin yapılması için kredi kullanım tarihinin hiçbir önemi bulunmamaktadır. Yani mükellefler faizin

tahakkuk ettiği dönemi esas alarak kesintileri ödemek zorundadır.

2010/974 sayılı Kararnamenin yürürlük tarihinden önce açılmış olup halen ödemeleri devam eden krediler için gelecek taksitlere uygulanacak kesintiler, geriye yürüme olarak değerlendirilemez.



SORU 15- Türk Lirası olarak kullanılan tüketici kredilerinde hangi halde bir geriye yürümeden bahsedilebilir?

Cevap: Eğer Kararnamenin yürürlük tarihinden önce tahakkuk etmiş olan taksitlere de yeni oranın uygulanacağı ifade edilmiş olsaydı, bir geriye yürümeden bahsedilebilirdi. Örneğin, 28.10.2010 tarihinde yürürlüğe girmiş olan Kararname hükmü, bu tarihten önceki aylarda (mesela 8 inci veya 9 uncu aylarda) tahakkuk etmiş olan faizlere uygulanacak olsaydı bir geriye yürüme söz konusu olurdu. Burada ise tam tersine Kararnamenin yayım tarihinden önceki aylarda değil, bu tarihten sonraki aylarda (örneğin 11 inci ve 12 nci aylarda) tahakkuk edecek faizlere yeni oranın uygulanması öngörülmektedir. Bu ise geriye yürüme olarak değerlendirilemez.



SORU 16- KKDF'nin mükellefi kimdir? Kredi kullanıcılarının (tüketicilerin) durumu nedir?

Cevap: 2002/4 Seri No.lu Uygulama İç Genelgesinin 2 nci bölümünde, bankalar ve finansman şirketleri mükellef olarak sayılmıştır. Tüketici kredisi kullanan gerçek kişiler ise fon mevzuatı yönünden mükellef olmayıp, sadece iktisadi yönden nihai fon yükü taşıyıcısı durumundadır.

SORU 17- Banka ve finansman şirketleri Kaynak Kullanımını Destekleme Fonunu ne zaman öder?

Cevap: Bu mükelleflerin, Türk Lirası kredilerde hesapladıkları fon kesintilerini faiz tahakkukunu izleyen ayın 15 nci günü akşamına kadar ödemeleri gerekmektedir.

SORU 18- Banka ve finansman şirketlerinin, oran artışının tamamını veya

bir kısmını kredi müşterilerine yansıtma nasıl değerlendirilebilir?

Cevap: 2010/974 sayılı Kararın yürürlük tarihinden önce akdedilen kredi sözleşmelerine istinaden ödenmesi gereken fon tutarlarının tüketicilere (kredi kullanıcılarına) yansıtılıp yansıtılmayacağı piyasa mekanizması çerçevesinde ve 4077 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun hükümleri dikkate alınmak suretiyle banka ve finansman şirketleri tarafından değerlendirilebilecek bir durumdur. Bu durum, kredi kullanıcısı ile kredi veren arasındaki özel hukuk hükümlerinden kaynaklanan bir ilişkidir.

Fon mükellefi olan banka ve finansman şirketlerinin, oran artışının tamamını veya bir kısmını kredi müşterilerine yansıtıp yansıtmayacağı yönünde Gelir İdaresi Başkanlığına verilmiş bir talimat yoktur.

SORU 19- Ticari krediler yeni Kararnameden etkilenecek mi?

Cevap: Ticari mahiyetteki krediler üzerinden halen % 0 oranında fon kesintisi yapılmaktadır. Bu mahiyetini devam ettiren kredilerin 2010/974 sayılı Kararnameden etkilenmesi söz konusu olmayıp, bunlara eskiden olduğu gibi % 0 oranı uygulanacaktır.

SORU 20- Konut kredilerine % 15 oran uygulanacak mı?

Cevap: 6 Sıra No.lu Tebliğin 3 üncü maddesinin 2 numaralı fıkrasında, "konut ve yapı tasarrufu kredileri ile gerçek kişilere

UZMAN GÖRÜŞ

kendi ihtiyaçları için kullandırılan konut inşaat kredileri” kaynak kullanımını destekleme fonu kesintisi yapılmayacak işlemler arasında sayılmıştır.

Bu sebeple, halen konut kredisi niteliğini muhafaza eden kredilerin 2010/974 sayılı Kararname ile getirilen oran artışından etkilenmesi söz konusu olmayıp, bu krediler üzerinden eskiden olduğu gibi fon kesintisi yapılmayacaktır.

**Değişen
taksit tutarınız
için bankanızı
arayın!**





TÜRMOB

TÜRKİYE SERBEST MUHASEBECİ MALİ MÜŞAVİRLER
VE YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLER ODALARI BİRLİĞİ
(UNION OF CHAMBERS OF CERTIFIED PUBLIC ACCOUNTANTS OF TURKEY)

TRANSFER FİYATLANDIRMASI

UYGULAMA REHBERİ



**TRANSFER
FİYATLANDIRMASI
ALANINDAKİ İLK
UYGULAMA KİTABI
YAYINDA!**

Ramazan BİÇER

TÜRMOB YAYINLARI - 365